

for mellemfolkelig Retspleje, skal afgøres af denne Domstol. Det drejer sig om følgende Retstvister:

- a) Fortolkningen af en Traktat.
- b) Ethvert Spørgsmaal om mellemfolkelig Ret.
- c) Tilstedeværelsen af enhver Kendsgerning, som, hvis den forelaa, vilde udgøre et Brud paa en mellemfolkelig Forpligtelse.
- d) Arten og Omfanget af den Erstatning, som bør ydes paa Grund af et Brud paa nogen mellemfolkelig Forpligtelse.

Drejer det sig derimod om en Tvistighed, der ikke falder ind under nogen af de her nævnte Arter, bliver den først at forelægge til uforbindende Forligsbehandling for det i Henhold til Konventionen af 27. Juni 1924 oprettede staaende Forligsnævn. Fører denne Forligsbehandling ikke til Stridens Løsning, forpligter Parterne sig til at henvise den til bindende Afgørelse ved Voldgift. Afgørelsen skal i disse Tilfælde ske efter Grundsætningerne for Ret og Billighed.

Tvistigheder af denne Art bliver altsaa ikke at forelægge for den faste Domstol for mellemfolkelig Retspleje, men — forsaavidt Parterne ikke træffer anden Overenskomst — for den saakaldte permanente Voldgiftsret i Haag, der blev oprettet ved Haagerkonventionerne af 1899 og 1907. Dette er trods Betegnelsen ikke nogen staaende Domstol; men Dommerne udtages i hvert enkelt Tilfælde af en Dommerliste, hvis Medlemmer er udpeget af de forskellige Regeringer. De nærmere Regler herom indeholdes i Haagerkonventionen af 18. Oktober 1907, Art. 44 og 45 (Lovtidende 1910 S. 77 ff.). Konventionen indeholder tillige indgaaende Bestemmelser om Rettergangsmaaden m. m., som i Mangel af anden Aftale kommer til Anvendelse. De gaar bl. a. ud paa, at Stridens Genstand nærmere skal afgrænses ved en særlig Aftale mellem Parterne (»Voldgiftsaftale«, »Kompromissum«), paa Grundlag af hvilken Voldgiftsretten træffer sin Afgørelse. Kan Parterne imidlertid ikke blive enige om en saadan forudgaaende Aftale, kan den paa Begæring af en af Parterne ifølge Haagerkonventionen af 1907, Art. 53, i visse Tilfælde fastsættes af Voldgiftsretten. Art. 53 omfatter bl. a. netop det Tilfælde, at Striden falder ind under en almindelig Voldgiftstraktat som den, der nu er afsluttet mellem Danmark og henholdsvis Finland, Norge og Sverige.

Løvrigt kan om de enkelte Artikler bemærkes følgende: De særlige Aftaler, hvortil der sigtes i Art. 1; 2. Stk., drejer sig om saadanne Overenskomster som f. Eks. Bernerkonventionen om Godsbefordring paa Jernbanerne og den internationale Radiotelegrafkonvention, der foreskriver særlige Fremgangsmaader til Afgørelsen af Uenigheder. Art. 7. foreskriver en i sig selv ret naturlig Regel, som findes i en Række nyere Voldgiftsoverenskomster. Der tænkes paa det Tilfælde, at f. Eks. den ene Stat paa en af sine Borgeres Vegne vil rejse et Spørgsmaal om Erstatning eller et andet privatretligt Krav, som efter den anden Stats Lovgivning kunde indbringes for dets almindelige Domstole til Afgørelse. Her maa det anses for naturligt, at den paagældende Borger først forsøger at komme til sin Ret ved at henvende sig til de almindelige Domstole, forinden hans Stat kan gøre Spørgsmaalet til Genstand for international Rettergang. Art. 8 tænker paa det Tilfælde, at f. Eks. Regeringen ikke kan ændre en Dom, der er afsagt af den højeste Instans. Dette udelukker imidlertid ikke, at den mellemfolkelige Domstol eller Voldgiftsret kan anse en saadan Dom for at være i Strid med Folkeretten. For at udelukke enhver Konflikt mellem vedkommende Stats forfatningsmæssige Bestemmelser og dens Forpligtelse til at bøje sig for den internationale Retskendelse i alle Tilfælde, foreskrives da den Udvej, at der kan tilkendes den forurettede Part passende Godtgørelse paa anden Maade, f. Eks. en Erstatning i Penge i Stedet for Anerkendelsen af en Eneret, som den øverste Domstol ikke har villet indrømme.

Ifølge Art. 12 i Overenskomsterne med Sverige og Norge afløser den nye Overenskomst ved sin Ikrafttræden de nu bestaaende Voldgiftskonventioner; dog kun i Forholdet mellem Danmark og den anden Part, hvorved Islands traktatmæssige Stilling ikke berøres. De nye Konventioner gælder for 20 Aar med automatisk Fornyelse for samme Tidslængder, saafremt Opsigelse med et forudgaaende Varsel paa 2 Aar ikke finder Sted.

I Undertegningsprotokollen til Overenskomsten med Norge er det udtrykkelig udtalt, at Overenskomsten ogsaa skal anvendes i det Tilfælde, at en opstaaet Tvistighed har sin Grund i Kendsgerninger, som er opstaaet før Overenskomstens Afslutning. Denne Bestemmelse er overtaget fra den tidligere dansk-norske Voldgiftskonvention af 8. Oktober 1908, Art. 5.